

Vážení a milí rodičia budúcich prváčikov,

dovoľte, aby sme Vás oboznámili s tým, čo by Vaše detičky pri nástupe do 1. ročníka mali zvládnuť a ako im k dosiahnutiu školskej pripravenosti môžete pomôcť.

SOCIÁLNE ZRUČNOSTI

Aby dieťa mohlo zvládnuť nároky vyučovania, musí mať aj bez prítomnosti rodičov a v spoločnosti ďalších detí vnútornú pohodu. K takejto sociálnej vyspelosti predškolača patrí schopnosť začleniť sa do skupiny rovesníkov, rozumieť pravidlám spolužitia a slušného správania a rešpektovať ich.

Ako dieťa pripraviť: podporovať kamarátske vzťahy – hrať sa spolu, s niečím sa rozdeliť, niečo pre druhého urobiť, vyrobiť pre iného darček, pomáhať; pravidlá slušného správania: vedieť správne osloviť, pozdraviť, požiadať o niečo, poďakovať, nezasahovať nevhodne do rozhovoru, vedieť sa vhodne správať v rôznych situáciách – pri jedle, v obchode, na návšteve a pod.

PRÁCESCHOPNOSŤ, POZORNOSŤ

Aby dieťa dokázalo naplno využiť svoje predpoklady, potrebuje mať záujem o učenie, chuť poznávať, vedieť odsunúť momentálne pranie (túžbu hrať sa, niečo dobré zjesť a pod.) a robiť to, čo sa momentálne vyžaduje (napr. sedieť a písať) a to s dobrým sústredením pozornosti, navyše začatú úlohu aj dokončiť.

Ako dieťa pripraviť: podporovať samostatnosť – nerobiť za dieťa veci, ktoré zvládne samo; dávať mu drobné povinnosti – upratať hračky, pomáhať v domácnosti; zadávať mu zábavné úlohy napr. z detských časopisov, hrať s ním spoločenské hry – tu sa učí rešpektovať pravidlá hry, učí sa vytrvať aj keď sa mu nedarí, spolupracovať, striedať sa pri činnosti, brať ohľad na iných, prijať prehru.

SEBAOBSLUHA, SAMOSTATNOSŤ

Nesamostatnosť a očakávanie pomoci od iných v oblasti sebaobsluhy (ťažkosti pri prezliekaní v šatni alebo na telesnú výchovu, strach upozorniť že potrebuje na toaletu, problémy v jedálni a pod.) môže viesť k bezradnosti, úzkosti a pocitu menejcennosti. Dôvera vo vlastné schopnosti – „ja to viem“ „ja to dokážem“ - podporuje sebavedomie a napomáha adaptácii.

Ako dieťa pripraviť: nepomáhať dieťaťu pri činnostiach, ktoré už zvládne samo; podporovať ho v samostatnosti pozitívnou spätnou väzbou, nekritizovať, vyhnúť sa perfekcionizmu

REČ

Deti s oneskoreným a nedokonalým vývojom reči mávajú častejšie ťažkosti s čítaním a písaním. Preto by pri nástupe do školy malo mať dieťa dobre rozvinutú slovnú zásobu a čistú výslovnosť.

Ako dieťa pripraviť: nájdeme si čas na rozprávanie sa s dieťaťom, rozprávame mu rozprávky i príbehy zo života (majú radi príbehy aj z nášho detstva), čítame, spievame, učíme ho pesničky, básničky a riekanky, trpezlivo odpovedáme na jeho otázky; dbáme, aby vedelo zapamätať si a plynule predniesť jednoduché riekanky a básničky, porozprávať príbeh po prečítaní z knihy, z bežného života, zo škôlky, z návštevy; vysvetliť jednoduché príslovia; vedieť tvoriť protikladné dvojice (vysoký-nízky, svetlo-tma), nadradené pojmy (mrkva, petržlen sú zelenina, opica, lev sú zvieratá), slová podobného významu; správne používať gramatické tvary v jednotnom aj množnom čísle, správne používať predložky v súvislosti s priestorovými vzťahmi predmetov (pod stolom, ponad rieku a pod.); porozumieť príkazom a vykonať ich; v prípade nesprávnej výslovnosti vyhladáme pomoc logopéda

SLUCHOVÉ VNÍMANIE

Sluchové vnímanie je dôležité pre rozvoj samotnej reči, čítania, písania a zapamätávania.

Ako dieťa pripraviť: učiť dieťa počúvať rozprávky (čítané alebo počúvané z CD – bez obrázkov), rozoznávať zvuky z prostredia (čo všetko v danej chvíli počujeme, čo zvuk vydáva), rozvíjať vnímanie rytmu (napodobniť rytmus 2-4 prvkov), zopakovať viacslovnú vetu, zopakovať rad štyroch nesúvisiacich slov, hľadať rýmujúce sa slová, vytlieskať slová na slabiky (vrátenie určenia ich počtu), rozpoznať prvú a poslednú hlásku v slove, hrať slovný futbal, tichú poštu, učiť sa básničky, riekanky s pohybovým sprievodom, zadávať sled inštrukcií (splniť naraz tri vypovedané príkazy bez pripomínania)

ZRAKOVÉ VNÍMANIE

Zrakom prijímame najviac informácií. Zrakové vnímanie ovplyvňuje rozvoj reči a myslenia, koordináciu oka a ruky pri kreslení a písaní, priestorovú orientáciu aj matematické predstavy.

Ako dieťa pripraviť: vyhľadávať konkrétny predmet na obrázku, odlišiť prekrývajúce sa obrázky a cestičky, nájsť v čom sú dva obrázky odlišné, priradiť objekt k tieňu (úlohy v časopisoch pre deti), pomenovať odtiene farieb; skladať podľa predlohy (stavebnice, mozaiky) alebo puzzle a obrázky rozstrihané na viacej častí, dokresliť chýbajúce časti obrázka, hrať pexeso, domino, lotto; hrať hry na zapamätanie (ukážeme mu niekoľko predmetov alebo obrázkov, tie potom schováme a dieťa má vymenovať, čo videlo; alebo niektorý predmet schováme a dieťa má povedať, čo zmizlo); pri listovaní v knihe, vyplňovaní pracovných listov a kreslení vedíme dieťa k tomu, aby postupovalo zľava doprava

ZÁKLADY PÍSANIA (GRAFOMOTORIKA)

Aby dieťa neskôr pekne písalo, musí mať dobre rozvinutú jemnú motoriku ruky. Základom tejto je tzv. hrubá motorika, teda koordinácia celého tela, ktorá sa rozvíja, ak má dieťa dostatok príležitostí k prirodzenému pohybu a športovým aktivitám primeraným jeho veku.

Ako dieťa pripraviť: obliekanie, stolovanie, povinnosti v domácnosti, sebaobsluha (zapínanie gombíkov, viazanie šnúrok), voľný pohyb vonku, organizované športové aktivity; manipulácia so stavebnicami, plastelínou, nožnicami, mozaikami, navliekanie korálok, kreslenie, vymaľovanie, dokresľovanie

Správne návyky pre písanie sa utvárajú ešte oveľa skôr, než dieťa usadne do školskej lavice. Pokiaľ sa tieto návyky neutvoria v predškolskom období, je ich ťažké korigovať v čase, kedy dieťa musí pravidelne písať a kresliť a kedy je jeho výkon už hodnotený.

SPRÁVNE SEDENIE – výška pracovného stola má zodpovedať výške dieťaťa tzn. pracovná doska zhruba na úrovni žalúdka dieťaťa. Dieťa sedí za stolom rovno, hlava zľahka naklonená dopredu, nohy smerujú dolu do pravého uhla, chodidlá sú celou plochou na podlahe. Nepíšuca ruka zohnutá v lakti leží na stole paralelne s okrajom dosky stola. Píšuca ruka je zohnutá v lakti, zápästie úplne uvoľnené.

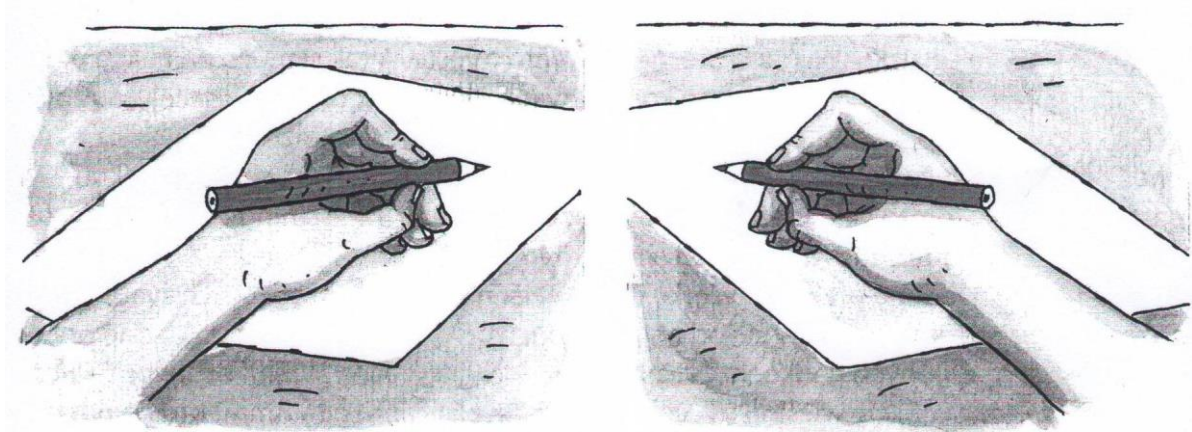
SPRÁVNE DRŽANIE CERUZKY – ceruzka leží na hrane prvého článku prostredníka, pridržuje ju palec a ukazovák, 1,5 až 2,5 cm nad hrotom ceruzky. Pri správnej polohe zápästia smeruje horný koniec ceruzky ku ramenu píšucej ruky – nesprávne držanie ceruzky podporuje tzv. trojhranný program, ceruzky s priehlbinkami pre vloženie prstov; nesprávne držanie môže byť príčinou zvýšeného prítlaku ceruzky na papier, vo vyšších ročníkoch k nečitateľnosti písma kvôli zvýšenej námahe ruky.

SPRÁVNA POLOHA ZOŠITA – zošit či list papiera by mal byť natočený ku kraju stola v uhle asi 30 stupňov, aby dieťa nemuselo príliš naťahovať a vytáčať zápästie.

Tipy na tréning:

- pri zachovaní vyššie uvedených zásad kresliť paralelné čiary v smere zľava doprava, zhora nadol, lomené čiary, vlnovky, zuby, hornú slučku
- súvislo a bez zdvihnutia ceruzky z papiera obtiahnuť obrázok podľa predkreslenej čiarkovej čiary či podľa naznačeného obrysu
- kresliť a prekreslovať podľa osovej symetrie vzory a predmety na štvorčekovanom papieri (vrátane písania grafického diktátu: dva štvorčeky hore, tri doprava ...)

MATEMATICKÉ PREDSTAVY

Matematickým predstavám (určovanie počtu prvkov, číselný rad a číselné operácie) predchádza zvládnutie takých operácií, akými sú porovnávanie (malý – veľký, dlhý – krátky, viac – menej – rovnako), triedenie podľa druhu (jedlo, oblečenie a pod.), veľkosti (nízky – nižší – najnižší) alebo viacerých kritérií (napr. veľké červené štvorce), odlišenie toho, čo do skupiny nepatrí (jablko, hruška, ponožka, slivka). Predškolskému veku prislúcha chápanie množstva do 6.

Ako dieťa pripraviť: hrať domino, kolky, Človeče, nehnevaj sa; poznať a pomenovať geometrické tvary, menovať číselný rad vzostupne (0 až 6) aj zostupne (od 6 po 0), doplniť číselný rad, v ktorom niektoré z čísiel chýba alebo je uvedené na nesprávnom mieste, rozumieť podstate sčítania a odčítania, zväčšovať alebo zmenšovať počet predmetov „o jeden“, „o dva“, určiť, ktorá skupina predmetov je väčšia a ktorá menšia, poznať aritmetické znamienka +, -, =, <, > a naučiť sa ich používať pri zapisovaní príkladov, zostavovať jednoduché príklady

